

Työväen Luokkaliike ja Valtiokapitalismi

Valtiokapitalismilla ymmärretään työväen kirjallisuudessa sellaista tuotantotapaa, jota harjoitetaan valtion kontrollin alaisena. Sellaista valtiokapitalismia ovat esimerkiksi kaikki ne työt, joita valtio teettää ja maksaa työläisille vain tavallista palkkaa, kuten yksityisetkin kapitalistit maksavat. Kapitalistisen tuotantojärjestelmän vallitessa on tällainen valtion kontrollin alainen tuotanto rajoittunut pääasiassa sellaisille aloille ja sellaisiin tehtäviin, joita yksityiset kapitalistit eivät ole pystyneet tuottamaan tai sitten ei niitä ole yksityisille uskottu kansan yleisten etujen vuoksi.

TAVALLISESTI sotien aikoina on tällainen valtiokapitalismi ilmennyt voimakkaammin ja taas sodan päätyttyä rauennut, kuten tapahtui viimeksikin käydyn sodan jälkeen. Eri kapitalistiset tuottajaryhmät eivät voi sovussa toimia tällaisen valtiokontrollin alaisena tuotannossa ja siksi on valtiokapitalismista ollut aina visseissä määrin luovuttava ja paiattava ennalleen sodan jälkeen. Mutta nykyisin näyttää asiat kehittyvän siihen suuntaan, että tällainen valtion kontrolli tuotannon ylitse alkaa käydä ikäänkuin välttämättömäksi ja samalla kapitalististen tuottajaryhmien edut alkavat ikäänkuin vaatia valtiokapitalismin toteuttamista niissä maissa, jotka kapitalistisesti ovat korkeammalle kehittyneet.

On totta, että tuotannon yhä huimaavammin kehittyessä koneellisemmaksi ja samalla tuotanto- ja finanssilaitosten omistuksen keskittymisen harvempiin käsiin, kuljettaa yhteiskuntataloudelliset asiat siihen asteeseen, että niitä ei voida menestyksellisesti enään muuten hoitaa kuin valtion kontrollin alaisena. Tällöin nämä yksityisomistajat voivat piiloutua riistotuoneen valtion suojiin — ellei jo tätä ennemmin työväenluokka ole yhteiskuntataloudellisten asiain kehityksen pakosta muodostunut kyliin kykeneväksi ottamaan tuotannon kontrollia käsiinsä ja poistamaan kokonaan yksityisomistuksen tuotanto- ja jakolaitoksiin ja asettamaan tilalle järjestyneen työväenluokan luokkaomistuksen.

Valtiokapitalismi Venäjällä

Venäjä on tällä kertaa tällaisessa valtiokapitalismissa kaikkein pitemmällä oleva maa. Siellä on tuotantoa valtion kontrollin alaisena enemmän kuin missään muualla ja kehutaan siellä menestyksen olevan sangen suuren. Venäjän vanhanaikainen tuotanto, kykenemättömänä palvelemaan nykyisiä tarpeita, romahti

sodan vaikutuksesta alas. Sen tilalle täytyi tietysti syntyä parempaa. Kokeiltiin luoda parempaa suoranaisesti työväen luokkakontrollin alaisena, mutta siinä ei menestytty monistakin eri syistä. Pohjimmaisena syynä kuitenkin oli se, että voimat eivät riittäneet sellaiseen tehtävään silloin vielä. Siksi täytyi alkaa rakentaa valtion kontrollin alaista tuotantoa kapitalistiselle pohjalle ja siinä onkin menestytty siinä määrin, että koko maailman kapitalistien silmät ovat nyt kääntyneet seuraamaan Venäjän kehitystä. Jopa sinne katsellaan siinäkin mielessä, että sieltä opitaan, miten valtion nimessä voisi olla ehkä vielä etevämpiä kuin suurimmankaan trustin alaisena harjoittaa tuotantoa niinkauan kuin rajaton kilpailu markkinain saamiseksi tavarain kaupittelussa on vallalla.

Venäjän valtiotrusti saattanee tulla olemaan maailman suurin ja uusimmanaikainen trusti, kunhan se ehtii kääriä käsiinsä Venäjän koko tuotannon ja kehittää sen kykyaikaiselle tasolle, kuten se nykyään on pyrkimässä. Tässä tehtävässä ei sillä tule olemaan sisäistä vastusta kilpailussa, kuten trusteilla vielä kaikissa maissa on. Mikäli ulkopuolisista kilpailijoista on kysymys, on Venäjällä se etu, että se voi avata heille sylinsä ja kutsua heitä tervehdyskäsinein sijoittamaan pääomiaan ja rakentamaan teollisuuksia, valtion taatessa kohtuullisen riistovoiton.

Työväen luokkakontrollista

Venäjällä tämä valtiokapitalismin nousu on helposti ymmärrettävissä, kun otetaan huomioon, että sen teollisuus, muutamia poikkeuksia lukuunottamatta, on täytynyt rakentaa melkoisen alkuperäiseltä asteelta alkaen, maan suuruuteen ja tarpeisiin katsoen. Nykyaikaisen jättiläisteollisuuden syntyminen olisi ollut liian hidasta ilman valtion valvontaa ja kont-

roilla yksityisomistussuhteiden alaisena ja samoin liian hidasta työväen luokkaomistuksen kontrolloidessa.

Työväen luokkakontrolli olisi edellyttänyt, että Venäjän olisi pitänyt oikeastaan kaikessa tuotannossaan nousta rappeutumisasteelta omin apuinsa. Kapitalistiset maat eivät suinkaan olisi siinä tapauksessa sijoittaneet tai luovuttaneet mitään luotolla, sillä eihän olisi ollut taakeita työväenluokan kontrolloidessa. Näin olisi tullut eteen kysymys rakentaa nykyaikainen jättiläistuetuotanto puot-käsityövälineillä ja se on liian suuri tehtävä nykyajan kehityksen mukana pysyäksään. Siksi Venäjän täytyi siirtyä tältä tieltä pois ja alkaa rakentaa valtiokapitalismin nimessä. Siinä se on huomattavasti onnistunut ja näyttää tulevan onnistumaan edelleenkin, sillä onhan sillä valtiokapitalismin turvissa käytettävänä kaiken maailman apu ja pääomia.

Venäjällä työskentelee teollisuuseksperttejä kaikista maista. Insinöörejä omasta ja vierasta maasta, erämaiden raivaustyöstä aina jo tsaarin ajoilta perittyjen teollisuuslaitosten uudistamiseen ja laajentamiseen asti. Onhan selvää, että Venäjän tuotanto näillä yhteisesti työskentelevillä voimilla ja tehokkaalla työläisten riistämällä voidaan tuotannollisesti nousta sikäli kuin markinasuhteita voitetaan ja kotimainen menekki voidaan kohottaa. Muutamassa vuodessa saatetaan nousta niin korkealle kuin ollaan monissa muissa teollisuusmaissa. Ja lopuksi voidaan pyyhkiä edelle muista, koska tuotanto on valtion suoraanaisesti kontrolloimaa ja sellaisena sillä jo on kokemuksia kun sitä vastoin toisten maiden tuotantojen valtion haltuun ottamisessa ollaan vielä hyvin vähillä kokemuksilla varustettuina.

Tältä kannalta katsoen näyttää Venäjän tulevaisuus lupaavalta. Ja epäilemättä kehityksen kannalta katsoen onkin tämä suuremmonen saavutus. Mutta työväenluokan omistusta ja tuotannon kontrollikysymyksenä ei sillä ole suurtakaan merkitystä. Työväestön kehitykselliseen puoleen ja yleensä työväenluokan valmistamiseen tuotannon ja jaon haltuunsa ottamisessa on sillä vaikutuksensa.

Valtiokapitalismi ei ole työväenliikettä

Miksi valtiokapitalismi ei voi olla työväen luokkaliikettä eikä sen luokkahallintaa, vaik-

ka yleensä sosialidemokraatit ja "kommunistitkin" ovat halukkaita niin väittämään? Se on siksi, että tuotanto kapitalistisena ollen tulee valtionkin kontrolloimana ja omistamana säilyttämään ilmaisen työn riiston. Ainoa muutos, joka valtiokapitalismin siirtyessä tapahtuu, on se, että valtio esiintyy nyt työläisten riistäjänä, jona ennen esiintyivät yksityiset yhtiöt; valtio esiintyy nyt työläisten lakokoutumisoikeuksien kieltäjänä, jona ennen esiintyivät yksityiset yhtiöt.

Kun tuotantolaitokset ostetaan kapitalisteilta "työväen" hallitukselle, täytyy työläisiä riistää, että ne voidaan maksaa. Ottamalla rahaa kapitalisteilta lainaksi, jolla rakennetaan "työväen" hallituksen tuotanto- ja jakolaitokset, täytyy riistää työläisistä ilmaista työtä, että voidaan lainain korot maksaa, pääoman maksamisesta puhumattakaan. Siis aivan turhaa on puhua näistä kummastakaan menetelmästä työväenluokan uuden yhteiskunnan menetelmänä; yhteiskunnan, jossa työväen riiston täytyy olla loppunut sen kaikissa muodoissaan ja sorron väline, valtio, lakata kokonaan olemasta, sillä sitä tarvitaan vain siksi, että sillä täytyy pitää kurissa riistettäviä.

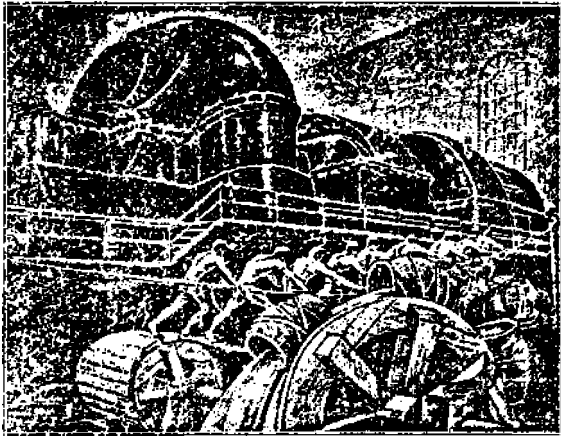
Mutta kaikesta tästä huolimatta täytyy meidän ehkä nähdä valtiokapitalisminkin toteutuminen hyvinkin laajalti ennenkuin työväestö astuu tuotanto- ja jakolaitosten määrääjäksi. Tämän tähden on meille tärkeätä sitä ymmärtää, että emme tee, kuten "kommunistit" nykyisin tekevät Venäjän valtiokapitalismin suhteen, väittäen Venäjää työväen maaksi ja sen hallitusta työväen hallitukseksi, jonka hallituksen alaisena koko kansainvälinen kapitalismi kertyy riistämään Venäjän työväestöltä maksamatonta työtä tai toisin sanoen lisäarvoa.

Venäjän työläisillä tämän valtiokapitalismin alaisena voi olla joitakin etuisuuksia, joita ei ole niiden maiden työläisillä, joissa riistoa harjoitetaan tuotanto- ja jakolaitosten ollessa trustiomistuksen alaisena, mutta itse työläisten riisto on valtiokapitalismin alaisena ja tulee olemaan yhtä suurta — ellei vielä, niin ennen pitkää — siellä kuin muuallakin.

Valtiokapitalismi riistoetujen viimeinen turva

Valtiokapitalismin toteutuminen voi vielä olla mahdollista monissakin maissa väliaste-

na ennen tuotannon ja jaon kontrollin siirtymistä, työväenluokan käsiin. Takeina tälle otaksunalle on se, että tuotannon nopea kehittyminen voi meidät sangen pian kuljettaa sellaisten pulmien eteen, että niitä on mahdoton läpäistä muuten kuin valtionkontrollin alaisena ja sitten vasta kun valtionkontrollikaan ei enään kykene niitä läpäisemään, on työväenluokan otettava ne kontrollinsa alaiseksi. Onhan ilmeistä, että tuotantokoneiston automaattisuutta kohti kehittyminen tulee työntämään niin suuren työläis määrän työttömyyteen, että sellaista ei voi yhteiskunta enään nykyisellään kestä ja silloin on astuttava val-

Tuotantovoimien kehitys mullaisuudesta nykyisyyteen

tion väliin, sillä valtio on, kuten jo edellä sanottu, sarron väline, tullen siinä sitä ilmeisemmäksi, mitä pitemmälle riisto kehittyy.

Sellaisessa asteessa yksityisten pääomayhmien on yritettävä näiden pulmien ratkaisua pakoon valtion suojiin, että voisivat vielä jonkun aikaan riistää työväenluokkaa. Jättiläistavaratuotanto kun samalla kehittyi yhä suuremmaksi ja nopeammaksi, kuljettaa se omistavalle luokalle myös monia muita pulmia, jotka ovat paljon suurempia, mitä ovat olleet pienemmän tuotannon aikana. Nopea ja suureneva tuotanto jokaisessa maassa lopettaa kansainväliset markkinat. Tuotannon järkipäristyttäminen ja tavarain tavaroihin vaihtaminen ei ratkaise pulmaa liikatuotannosta, joka ilmenee jokaisessa maassa.

Nämä ja monet muut seikat, joihin emme tässä katso tarpeelliseksi lähemmin koskea, pakottavat kapitalistit halukkaiksi myymään

tuotantolaitoksensa valtiolle, että pääomalle tuleva voitto olisi taattu ainakin joksikin ajaksi — siksi, kunnes työväenluokka on koonnut voimansa niin suureksi, että pystyy lopettamaan tämän viimeisenkin riiston säilyttämismenetelmän, ottamalla tuotannon kontrollin omiin käsiinsä.

Luokkatietoisen työväen suhde valtiokapitalismiin.

Luokkatietoisten työläisten kanta on valtiokapitalismiin nähden selvä ja on, tai ainakin tulisi olla, seuraavanlainen.

Hyväksymme valtiokapitalismin siksi, että se on kehityksen esiintuoma ilmiö, kuten trustijärjestelmäkin ja on yksi askel, jonka riistojärjestelmä voi vielä mahdollisesti ottaa ennenkuin työväenluokka on kykenevä nousemaan tuotannon ja jaon määrääjäksi. Vain siinä ymmärryksessä me sen hyväksymme, eikä suinkaan siksi, että sillä olisi suoranaista merkitystä työväen uuden maailman tulolle, tai että se olisi työväestön käyttämä keino, johon tulisi pyrkiä, enempää kuin on työväestö yrittänyt pyrkiä trustijärjestelmäänkään. Ja missä hyvänsä sellainen valtiokapitalismin meno tapahtuneekaan, on työväestön aina katsottava, että sen alaisena ei riistetä työväenluokalta ainakaan vähemmäksi niitä kyllin vähäiä elämänoikeuksia, mitä meillä on olemassa.

Päinvastoin on työväestön etsittävä keinoja, miten se voisi pakkoluovuttaa itselleen lisää oikeuksia ja lisää siitä arvosta, joka sen työstä riistetään maksamattomana yksityiskapitalisteille ja tarpeettomiin valtion menoihin. Ja niinpian kuin työväenluokan voimat riittää suorittamaan tuotanto- ja jakolaitosten kontrollitehtävät, tulee työväestö sen myös itselleen siirtämään ja lopettamaan kokonaan riistämisen sekä myös siirtämään sarron välineeksi syntyneen valtion "museoon, kivikirveen viereen."

Tämän tilalle kaikkien tehtävien suorittamiseksi tulee työväestön yhteisesti suunnittelema asioiden hoito. Näin siis tämän tehtävän suorittamista varten tulee meidän jatkaa työväestön luokkavoimien kokoamista kaikkialla sielläkin, missä siirrytään valtiokapitalismiin, kuten Venäjällä on nyt tapahtumassa.

Paukku.